

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VIII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

12 листопада 2025 року

*м. Київ
КНУБА*

УДК 37.09

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 39 від 25 грудня 2025 року)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VIII Міжнародної конференції (12 листопада 2025 року). – Київ: Видавництво Ліра-К, 2026. – 836 с.

ISBN 978-617-520-492-4

У матеріалах VIII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

© КНУБА, 2026

5. Рижакова, Г. М., Рижаков, Д. А., Шпакова, А. В., Лещинська, І. В., Кондрацький, В. А., Федорова, Я. Ю., Кошельна, В. М., & Максим'юк, Ю. С. (2019). Оцінка продуктивності операційної системи девелопера в мікросередовищі стейкхолдерів житлового будівництва. Шляхи підвищення ефективності будівництва, (42), 120–131. https://nbuv.gov.ua/UJRN/shpebfrv_2019_42_16

6. Рижакова, Г. М., Предун, К. М., Дружинін, М. А., & Івахненко, І. С. (2020). Еколого-економічні імперативи біосферосумісності як інноваційний напрямок забезпечення енергетичної безпеки України. Формування ринкових відносин в Україні, (1), 31–37. https://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2020_1_6

7. Рижакова, Г. М., Рижаков, Д. А., Лещинська, І. В., Кістіон, Д. В., & Кондрацький, В. О. (2019). Загально-методична регламентація та аналітико-інформаційне забезпечення процесами адміністрування в сучасній системі будівельного девелопменту. Сучасні проблеми архітектури та містобудування, (55), 154–168. https://nbuv.gov.ua/UJRN/Spam_2019_55_15

8. Рижакова, Г. М., Малихіна, О. М., Ручинська, Ю. М., & Петренко, Г. С. (2019). Економіко-управлінські предиктори стратегічного девелопменту в умовах динамічного середовища впровадження проєктів будівництва. Управління розвитком складних систем, (39), 154–163. https://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2019_39_25

УДК 37.035

*Ланге Оксана Вікторівна,
викладачка української мови та літератури
Київського фахового коледжу архітектури,
будівництва та управління*

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ ШЛЯХОМ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

*«Учитись важко, а учить це важче.
Але не мусиш зупинятись ти.
Як дітям віддаси усе найкраще,
То й сам сягнеш нової висоти»
М. Сингаївський*

Основними напрямками виховання національної свідомості та патріотизму на уроках української мови й літератури є:

1. виховання пошани й любові до рідної мови, прагнення зберегти її, бо «нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову». (Ліна Костенко);
2. формування думки про значення родини, сім'ї, роду, родоводу [1];
3. формування знань про історію України, державні та національні символи [2];
4. формування стійкості у своїх національних переконаннях.

Концепцією національно-патріотичного виховання молоді визначено, що на сучасному етапі розвитку України виникає нагальна необхідність здійснення

системних заходів, спрямованих на виховання свідомої особистості патріота-українця, гуманіста й демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин.

У своїй діяльності ставлю перед собою завдання прищеплювати студентам любов до України, рідної мови, виховувати патріотизм на прикладах героїчного минулого українського народу, його звичаїв, традицій і культури.

Студент має усвідомити, що без оволодіння державною мовою неможливо стати повноцінним громадянином своєї держави, патріотом України та й просто інтелігентною людиною, кваліфікованим робітником [3, 4].

Рідна мова – найважливіший засіб патріотичного виховання. Вона була і є важливою сферою впливу на національну свідомість молоді, ідентифікаційним кодом нації. Розуміння студентами процесу повернення до рідних коренів, витоків українства, національного самоствердження і саморозвитку вже є проявом патріотизму.

Зміст Програми з української літератури повністю підпорядковується головній виховній меті – формувати національно свідому, духовно багату особистість, здатну до самовизначення, самореалізації та самовдосконалення.

Що таке компетентність? Компетентність – це здатність застосовувати набуті знання, вміння, навички, способи діяльності, власний досвід у нестандартних ситуаціях з метою розв'язання певних життєво-важливих проблем.

У педагогічній діяльності прийнято виділяти наступні види компетентностей:

1. ключові (необхідні для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії, працевлаштування);
2. предметні (визначаються на основі вимог до навчальних досягнень студентів, що сформульовані в програмі окремого предмета);
3. міжпредметні (формуються у взаємозв'язку змісту й методики викладання предмета освітньої галузі).

Метою освітньої компоненти «Українська мова і література» є розвиток особистості студента, формування в нього мовленнєвої та читацької культури, комунікативної та літературної компетентності, гуманістичного світогляду, національної свідомості, високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій [4, 5].

Зважаючи на мету, можна виділити наступні компетентності:

1. Спілкування державною мовою (або рідною у разі відмінності);
2. Інформаційно-цифрова компетентність;
3. Соціальні і громадянські компетентності;
4. Уміння навчатися впродовж життя;

5. Підприємливість;
6. Загальнокультурна грамотність;
7. Екологічна грамотність і здорове життя;
8. Фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей.

Описані компетенції охоплюють такі якості:

- ініціативність;
- співпраця;
- уміння навчатися;
- логічно мислити;
- оцінювати;
- здатність працювати в колективі;
- комунікативні здібності;
- знаходити інформацію.

Для виховання національної свідомості та патріотизму на уроках словесності шляхом формування ключових компетентностей використовуються такі методи та прийоми з патріотичним змістом: «Мозковий штурм», «Дебати», «Мікрофон», «Хмару слів», «Брейн-ринг», «Конференція», «Ментальні карти», які сприяють у першу чергу розвитку логічного, образного, асоціативного мислення, дають змогу займати чітку позицію, співпрацювати з іншими, відстоювати власну точку зору.

На ефективність сучасного уроку впливають також використання диференційованого підходу в навчанні студентів, дотримання норм педагогічної етики, забезпечення оптимального для колективу слухачів темпу уроку, своєчасна зміна видів діяльності, постійна активізація уваги студентів, забезпечення ситуації успіху кожного студента [6].

Сучасний урок української мови має полягати не тільки в глибокому й усвідомленому засвоєнні знань, а й у формуванні необхідних компетентностей (комунікативної, інформаційної, соціальної, громадянської), що допоможуть здобувачам освіти активно діяти в суспільстві.

Рідна мова – найважливіший засіб патріотичного виховання. Вона була і є важливою сферою впливу на національну свідомість молоді, ідентифікаційним кодом нації.

Список використаних джерел

1. Зайченко І. В. Педагогіка : підручник. Київ: Ліра-К, 2016. 608 с.
2. Білоцерківський В. Я. Історія України : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 536 с.
3. Паламарчук Д. А. Гумор, як засіб привернення уваги студентів. Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України : збірник матеріалів всеукраїнського круглого столу (Київ, 17 квітня 2018 р.). К.: КНУБА, 2018. С. 226-229.

4. Руденко М. В., Калениченко Р. А., Капосльоз Г. В., Корчова Г. Л. Основи професійної освіти: підручник. Київ: КНУБА, 2018. 613 с.

5. Паламарчук Д. А. Особливості застосування методів зацікавлення студентів на заняттях. Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства : Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 20 квітня 2023 року. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. С. 188-190.

6. Паламарчук Д. А. Використання методу Песталотці в сучасних реаліях навчання та виховання. Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VI Міжнародної конференції, Київ: КНУБА, 16 листопада 2023 року. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2024. С. 285-290.

УДК 37.035

*Ланге Оксана Вікторівна,
викладачка української мови та літератури
Київського фахового коледжу архітектури,
будівництва та управління
Паламарчук Дмитро Анатолійович,
кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти
Київського національного університету будівництва і архітектури*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІ НАВЧАННЯ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

*«Усі наші задуми, усі пошуки і побудови
перетворюються на порох,
якщо немає в учнів бажання вчитися»
В. Сухомлинський*

Мотивація відіграє важливу роль в освітній діяльності [1]. Психологи стверджують, що при навчанні мотивація в 2,5...3 рази важливіша за інтелект.

Мотивація – це спонукання людини до усвідомлених або неусвідомлених дій, здатність активно задовольняти свої потреби, досягати поставленої мети, це завзятість і цілеспрямованість, без яких не може бути досягнута жодна мета.

Мотивація стимулює процес навчання, допомагає створити в студентів спрямованість на навчальну роботу і, найголовніше, перетворює студентів з об'єкта навчання на суб'єкт, перетворюючи зміст навчання на особистісно значущий для молоді [1, 2].

Мотивація – це процес, в результаті якого певна діяльність набуває для індивіда особистого сенсу.

У педагогіці визначено п'ять взаємопов'язаних груп мотивів навчання.

До них належать: соціальні, комунікативні, пізнавальні, мотиви відповідальності та перспективи.

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
VIII Міжнародної конференції

(Київ, 12 листопада 2025 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*
Авторська редакція

Підписано до друку 05.01.2026. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 48,59. Обл.-вид. аркушів – 42,84.
Тираж 300.

Видавець і виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03115, м. Київ, вул. С. Чобану, 24
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net